

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

Toledo, Francisco de

Coloniæ Agrippinæ

78. Quomodo aliquis debeat dare beneficia alteri.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

Contingit ergo modis quatuor, aliquem dare beneficium aut per viam collationis, aut per viam resignationis, electionis, aut presentationis.

*Quomodo aliquis debeat dare beneficia
altari.*

CAPVT LXXVIII.

Quicumque aliqua via ex prædictis quatuor, alteri dare beneficium aliquod, duo debet obseruare.

Primum est, vt det gratis, id est, absque pretio rei pecunia appretiabilis: tunc enim esset graue peccatū iniuriæ, de qua dicemus inferius.

Secundum est, vt det iustè. Iustitia autem in duobus consistit.

Primum est, vt det digno; qui enim vlllo modo dat beneficium indigno, quem scit indignum, grauius peccat, & tenetur ad restitutionem ecclesiæ, cuius redditus male locat. Quotum autem sit hoc peccatum, indignis beneficia conferret, non videri potest.

Primo namque iniuria Deum afficit, quia ipsum priuatur honore, & cultu suo, ad quem beneficium est institutum.

Secundo, iniurius est ecclesiæ, quia redditus ipsius male collocat, dando ipsi ministrum ineptum.

Tertio, iniurius est multis dignis, quibus tale beneficium poterat dari. Graue ergo peccatum est, beneficium dari indigno. Dices, quæ sunt necessaria ad hanc dignitatem. Dico, tria.

Primo est necessaria scientia, saltem eorum, quæ ad illius officium spectant.

Secundo, morum compositio, & rectitudo: qui enim corruptis est moribus, ineptus est ad Dei officium, & consequenter ad beneficium.

Tertio, aptitudo ad exercendum tale officium: qui enim doctus, & bonus est, tamen nescit exercere officium illud, vel non potest, quia alijs occupatus non potest vacare tali officio, vel quia, etiam si non occupetur, tamen non est datus paxi, hoc exercitio exteriori, tunc indignus censetur. Est igitur hoc aduertendum, ne indigno conferatur; qui aliter confert, peccat

conuincit

conuincitur de acceptione personarum: non enim ex bona causa, & rationabili, moueri potest sic ad conferendum.

Secundum etiam est, in quo talis iustitia consistit, vt digniori detur beneficium: qui enim prætermittit digniorem, etiamsi conferat digno, peccat, vt tenet S. Thomas 2. 2. q. 63. art. 2. quamuis ad restitutionem non obligetur. Similiter etiam, qui alia via à prædictis dat beneficium. Et licet aliqui velint, non peccare, dummodo digno det, tamen probabilior, & communior opinio est, quod peccat: ratio enim naturalis id videtur postulare; vt, si aliquis habet pecunias alterius, vt ei ministrum prouideat, profecto debet digniorem, & meliorem quam potest, dare; alias, iniuria afficit ipsum, qui dedit pecuniam, & digniorem. Verum est, quod debet iste excessus percipi: quando enim est paruus, aut non benè dignoscitur, nullum est inconueniens, si digno detur, præsertim si spectatur maior futura dignitas probabiliter, quam sit in præfati. De hoc tamen superius diximus, dum de Episcopo loqueremur.

Duo sunt casus, in quibus potest dari beneficium digno relictio digniori.

Vnus est, in beneficijs patrimonialibus, in quibus distribuendis potest relinqui dignior, si externus est, & eligi cuius dignus si tamen indignus est, nõ debet vlllo modo dari, sed potius ex-terius est admittendus.

Alter est, in beneficijs, quæ quis ex rebus proprijs instituit, & vult dari ijs, qui sibi sunt cognati, de quibus habetur 16. quæ cap. monasterium. Talia possunt dari digno cognato, re-licto digniori non cognato, cui non debet conferri: quamuis, quando talia curam habent animarum, non sit bona talis institutio; vt, si quis instituat monasterium, & velit suam cognatam esse Abbatissam. Sunt ergo beneficia ecclesiastica, gratis, & iuste conferenda.

(. .)